

Гражданите и местната власт през погледа на общински защитник. Научени уроци и възможности за намеса от страна на НПО.

Дата:

17 февруари 2004 г.

Антоанета Цонева е обществен защитник към Столична община от февруари 2002 г. по проект на фондация "Отворено общество" за пилотно въвеждане институцията обществен посредник (омбудсман) в София. Задачата на обществения защитник или омбудсман е да превежда на обикновен и разбираем език процедурите, правилата и решенията на местната власт, и така да спомогне да се изгради нов комуникационен модел на местно самоуправление.

В своята презентация пред участниците в семинара г-жа Цонева разви тезата как гражданските организации биха могли да изградят едно поле за обща работа с местната власт. Тя откри следните проблеми и предложи насоки за решаването им:

- **Проблем:** Местната власт често изглежда затворена и неотзивчива към проблемите и идеите на гражданите, особено няколко месеца след изборите, когато започва да изгубва енергията от началото на предизборната кампания. Понякога това впечатление не се дължи на лоша политика от страна на местната власт, а на липсата на капацитет да се намери технология на решенията и да се проведе една политика. Едно е да се обещае по време на кампанията, че дадена политическа сила ще прави прозрачно управление. Друго е да направиш такова управление възможно и гарантирано чрез правилниците за работа и други нормативни документи.
  - ⇒ **Решението** е НПО да не стигат само до идентифициране на проблема и свеждането му до вниманието на местната власт. Организациите трябва да умеят да предлагат аргументирани качествени предложения за решаване на проблема и готови за приложение механизми.
- **Проблем:** Гражданите и неправителствените организации честно реагират на някакво конкретно събитие или решение на общината. Дори ако се създаде обществен дебат, той най-често остава на равнището на конкретния случай. По такъв начин хората, които са взели решението, винаги имат възможност да преведат изобилие от аргументи, докато онези, които са недоволни, имат ограничени възможности. Строителството на една нова бензиностанция например би могло да се оправдае с откриването на нови работни места, осветление и денонощна охрана на квартала, повишена сигурност и пр. Работата „на парче“ отклонява вниманието от управленската програма и създава предпоставки за корупция.
  - ⇒ **Решението** е НПО да се стремят да не допускат работа или обсъждане „на парче“, а да превеждат конкретния случай на цялостната визия и програма на местната власт или на политическата партия, която я доминира. Само бензиностанции ли ще се строят в града? Колко бензиностанции предвижда да

разреши общината до края на мандата си, и за сравнение – колко нови зелени площи?

- **Проблем:** Местната власт има много по- широк обхват от цели и отговорности в сравнение например с която и да било държавна агенция. Поради тази причина често липсва по-цялостна управленска визия, като вместо това се „гасят пожари“. От друга страна, гражданските организации също са склонни да правят спорадични дейности с ограничен обхват и времетраене. В резултат се затруднява участието на гражданите в процесите на вземане на решения и провеждането на последователна местна политика.
  - ⇒ **Решението** за неправителствените организации е да се пазят от „паленето на пожари“. Местната власт може и да е принудена да откликне на гражданско неподчинение или протест, за да го неутрализира, но ще бъде със знак минус. Може да се постигне исканото на този етап, но ще се затвори вратата за по-нататъшни промени на политиките.
- **Проблем:** Всяка община би трябвало да има своя управленска програма и стратегия, и да се отчита с определена периодичност. Това е основният механизъм за упражняване на граждански контрол, който се използва непълноценно.
  - ⇒ **Решение:** Неправителствените организации трябва да настояват властта да се отчита. Могат да настояват за по-кратки отчетни периоди – например на всеки 3 или 6 месеца. Дори когато отчетният период е една година, можем достатъчно обосновано да зададем въпросите: Какво от управленската си програма реализирахте? Кое предстои? За кое е безспорно, че няма да се случи?
- **Проблем:** Гражданските организации нямат достатъчен капацитет да партнират на местната власт и да осъществяват контрол.
  - ⇒ **Решение:** инвестирайте в изграждане на собствен капацитет. Гражданските организации трябва да познават инструментите на местната власт и да са поне толкова подготвени, колкото и хората от другата страна на масата. Ако нямате такъв капацитет, потърсете го другаде: свържете се с организации, които вече са постигнали успехи в работата си с месната власт; намерете съюзници сред технократите.

С г-жа Антоанета Цонева можете да се свържете на:

Тел: (+ 359 2) 987 34 49

Факс: (+ 359 2) 9377/390

Електронна поща: ombudsman@abv.bg